

Socialstyrelsen

**Litteraturliste til temaet
Udviklingshæmning
og demens**

april 2020

Viden til gavn

Publikationen er udgivet af
Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00
E-mail: info@socialstyrelsen.dk
www.socialstyrelsen.dk

Udgivet 8. april 2020

Litteraturliste til temaet Udviklingshæmning og demens

Baggrund for søgning

År for søgning: maj 2019.

Tidsmæssig afgrænsning: 2014-2019

Geografisk afgrænsning: Nordisk

Den samlede litteraturliste

Appelgren, Marie (2014). *Åldrande och demens hos personer med utvecklingsstörning*. FoU-traineer, Uppsats nr. 31. Malmö: Stadskontoret, FoU Malmö.

Axmon, A. et al. (2016). Health care utilisation among older persons with intellectual disability and dementia: A registry study. *Journal of Intellectual Disability Research*, Vol. 60 (12): 1165-1177.

Beaumont, Michelle & Carey, Eileen (2011). Caring for people with Down syndrome and Alzheimer's disease in the early stages of assessment. *Learning Disability Practice*, Vol. 14(4): 33-37.

Borkfeldt, A. (2018). Demens og udviklingshæmning. I: Sørensen, K. et al. (Red.), *Udviklingshæmning: En grundbog bind 1* (kap. 19). Skødstrup: Forlaget Oligo.

Bråne, G. (1997). *Att bedöma demens med GBS-skalaen*. Stockholm: Natur och Kultur.

Bråne, G. et al. (2001). The Gottfries-Bråne-Steen Scale: Validity, Reliability and Application in Anti-Dementia Drug Trials. *Dementia and Geriatric Cognitive Disorders*, Vol. 12(1): 1-14.

Bygdnes, A. & Gressnes, T. (2011). Endring i adaptiv atferd hos eldre personer med utviklingshemning: En sammenligning mellom personer med Down syndrom og personer med annen utviklingshemning. *Nordisk Tidsskrift for Helseforskning*, Vol. 7(2): 16-28.

Cooper S.A. (1997). High prevalence of dementia among people with learning disabilities not attributable to Down's syndrome. *Psychological Medicine*, Vol. 27(3): 609-616.

Dodd, Karen (2010). Psychological and other non-pharmacological interventions in services for people with learning disabilities and dementia. *Advances in Mental Health and Learning Disabilities*, Vol. 4(1): 28-35.

Dodd, Karen et al. (2009). *Down's syndrome and dementia: A resource for carers and support staff* (2. udg.). Birmingham: British Institute of Learning Disabilities.

Dunn, W. (1999). *The Sensory Profile: User's Manual*. San Antonio: The Psychological Corporation.

Eifer, D. (2014). Behov for en tværfaglig indsats til mennesker med udviklingshæmning og demens. *Omhu*. Nr. 3: 18-19.

Fahey-Mccarthy, E. et al. (2009). Developing an Education Intervention for Staff Supporting Persons With an Intellectual Disability and Advanced dementia. *Journal of Policy and Practice in Intellectual Disabilities*, Vol. 6(4): 267-275.

- Furniss, Kate Atkins et al. (2011). The views of people who care for adults with Down's syndrome and dementia: A service evaluation. *British Journal of Learning Disabilities*, Vol. 40(4): 318-327.
- Gonzales, Marianne T. & Kirkevold, Marit (2016). Sansehage som miljøbehandling for personer med demens. I: Berentsen, Vigdis Drivdal & Tretteteig, Signe (Red.), *Demensboka: Lærebok for helse- og omsorgspersonell* (s. 367-375). Tønsberg: Forlaget Aldring og helse.
- Heyn, Patricia et al. (2004). The Effects of Exercise Training on Elderly Persons With Cognitive Impairment and Dementia: A Meta-Analysis. *Archives of Physical Medicine and Rehabilitation*, Vol. 85(10): 1694-1704.
- Hjælpemiddelbasen (2016, 27. oktober). *GPS-baserede overvågningsystemer*. Socialstyrelsen. Tilgængelig fra https://hmi-basen.dk/news.asp?newsid=2628&x_newstype=33 [Lokaliseret 07-04-2020].
- Hjælpemiddelbasen (u.å.). *Erindringssystemer*. Socialstyrelsen. Tilgængelig fra <https://hmi-basen.dk/r4x.asp?linktype=iso&linkinfo=22271604>. [Lokaliseret 01-04-2020].
- Hjælpemiddelinstitutionen et al. (2008). *Teknologi og demens i Norden: Hvordan bruger personer med demens tekniske hjælpemidler: En interviewundersøgelse i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige*. Taastrup: Hjælpemiddelinstitutionen.
- Holthe, Torhild (2016). Velferdsteknologi og hjælpemidler. I: Berentsen, Vigdis Drivdal & Tretteteig, Signe (red.): *Demensboka: Lærebok for helse- og omsorgspersonell* (s. 129-145). Tønsberg: Forlaget Aldring og helse.
- Høeg, Mogens & Jensen, Lily (2005). *Hjælpemidler til mennesker med udviklingshæmning*. Taastrup: Hjælpemiddelinstitutionen.
- Janicki, M. P. (2011). Quality outcomes in group home dementia care for adults with intellectual disabilities. *Journal of Intellectual Disability Research*, Vol. 55(8): 763-776.
- Janicki, M.P. & Dalton, A.J. (2000). Prevalence of dementia and impact on intellectual disability services. *Mental Retardation*, Vol. 38(3): 276-288.
- Jethwa, H. & Cassidy, G. (2010). Difficulties of dealing with dementia in individuals with intellectual disabilities: The healthcare perspective. *Advances in Mental Health and Intellectual Disabilities*, Vol. 4(4): 48-52.
- Jørgensen, K. (u.å.). *Gottfries-Bråne-Steen Skalaen (GBS)*. Nationalt Videnscenter for Demens. Tilgængelig fra http://www.videnscenterfordemens.dk/media/1268957/gbs_ny.pdf (pdf). [Lokaliseret 06-11-2019].
- Kerr, Diana (2007). *Understanding Learning Disability and Dementia: Developing Effective Interventions*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Kvalificeringsgruppe (2020). *Mailkorrespondance*. Handicapcenter Fyn, Region Syddanmark. Nyborg. 10/03/2020.
- Larsen, F. K. et al. (2019). *The Norwegian Down Syndrome and Dementia Study: The results of the pilot study*. Oslo: Ageing and Health: Norwegian National Advisory Unit.
- Larsen, Frode Kibsgaard (2009). Fysisk tilrettelegging av miljøet. I: Larsen, Frode Kibsgaard & Wigaard, Elisabeth, *Utviklingshæmning og aldring: En lærebok*. Tønsberg: Forlaget Aldring og Helse.
- Llewellyn, P. (2011). The needs of people with learning disabilities who develop dementia. A literature review. *Dementia*, Vol. 10(2): 235-247.

- Lott, Ira T. & Head, Elizabeth (2019). Dementia in Down syndrome: Unique insights for Alzheimer disease research. *Nature Reviews Neurology*, Vol. 15(3): 135-147.
- Lov om ændring af lov om social service, lov om almene boliger m.v., lov om leje af almene boliger og forskellige andre love*, LBK nr. 498 af 01/05/2019. Tilgængelig fra: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=208887> [lokaliseret 25-03-2020].
- Mahendiran, S. & Dodd, K. (2009). Dementia-friendly care homes. *Learning Disability Practice*, Vol. 12(2): 14-17.
- McCarron, M. et al. (2010). Supporting persons with Down syndrome and advanced dementia: Challenges and care concerns. *Dementia*, Vol. 9(2): 285-298.
- McCarron, Mary et al. (2010). Supporting persons with Down syndrome and advanced Dementia: Challenges and care concerns. *Dementia*, Vol. 9(2): 285-298.
- Mortensen, A. V. (2019). *Mennesker med udviklingshæmning – og demens*. Odense: Historia.
- Nationalt Videnscenter for Demens (2016, 2. september). *Forekomst af demens ved Downs syndrom*. Nationalt Videnscenter for Demens. Tilgængeligt fra: <http://www.videnscenterfordemens.dk/viden-om-demens/demenssygdomme/neurodegenerative-demenssygdomme/demens-ved-downs-syndrom/forekomst-af-demens-ved-downs-syndrom/> [lokaliseret 27-03-2020].
- Nationalt Videnscenter for Demens (2017). *Mild Cognitive Impairment (2017)*. Nationalt Videnscenter for Demens. Tilgængelig fra: <http://www.videnscenterfordemens.dk/viden-om-demens/demenssygdomme/mild-cognitive-impairment-mci/> [lokaliseret 10-07-2019].
- Nationalt Videnscenter for Demens (2018, 31. august). *Forekomst af demens i Europa*. Nationalt Videnscenter for Demens. Tilgængelig fra: <http://www.videnscenterfordemens.dk/statistik/forekomst-af-demens-i-europa/> [lokaliseret 27-03-2020].
- Nationalt Videnscenter for Demens (2019, 19. marts). *Udviklingshæmning og demens, opsporing og udredning*. Nationalt Videnscenter for Demens. Tilgængelig fra <http://www.videnscenterfordemens.dk/kurser/2019/09/udviklingshaemning-og-demens-opsporing-og-udredning/>. [Lokaliseret 26-11-2019].
- Nationalt Videnscenter for Demens (2019, 22. august). *Demensvenlige boliger – byggeri og indretning*. Nationalt Videnscenter for Demens. Tilgængelig fra <http://www.videnscenterfordemens.dk/bolig/>. [Lokaliseret 12-11-2019].
- Nationalt Videnscenter for Demens (2019, 22. august). *Teknologiske hjælpemidler*. Tilgængelig fra <http://www.videnscenterfordemens.dk/pleje-og-behandling/pleje-og-omsorg/teknologiske-hjaelpemidler/>. [Lokaliseret 12-11-2019].
- Nationalt Videnscenter for Demens (u.å.). *Tal og statistik om demens*. Nationalt Videnscenter for Demens. Tilgængelig fra: <http://www.videnscenterfordemens.dk/statistik/>. [Lokaliseret 01-07-2019].
- NICE (2018, 11. april). *Care and support of people growing older with learning disabilities: NICE guideline [NG96]*. NICE: National Institute for Health and Care Excellence. Tilgængelig fra <https://www.nice.org.uk/guidance/ng96> [Lokaliseret 25-03-2020].
- NICE (2020). *End of Life Care for People with Learning Disabilities*. NICE: National institute for Health and Care Excellence. Tilgængelig fra: <https://pathways.nice.org.uk/pathways/care-and-support-of-people-growing-older-with-learning-disabilities#path=view%3A/pathways/care-and-support-of-people-growing-older-with-learning-disabilities>

support-of-people-growing-older-with-learning-disabilities/end-of-life-care-for-people-with-learning-disabilities.xml&content=view-index [lokaliseret 27-03-2020].

Nielsen, K. (2013). *Vurderingsskema til observation af demens*. Kbh.: Nationalt Videnscenter for Demens.

Nielsen, K. (2013). *Vurderingsskema til observation af demens*. Nationalt Videnscenter for Demens. Tilgængelig fra: <http://www.videnscenterfordemens.dk/media/1269856/trinvolds-vurderingsskema-ver-0413-til-print.pdf> (pdf) [Lokaliseret 10-07-2019].

Niemeijer, Alistair R. et al. (2014). The experiences of people with dementia and intellectual disabilities with surveillance technologies in residential care. *Nursing Ethics*, Vol. 22(3): 307-320.

Nihira, K. et al. (1975). *AAMD Adaptive Behaviour Scale for Children and Adults*. Washington DC: American Association on Mental Deficiency (nu: American Association on Intellectual and Developmental Disabilities).

Patel, P. et al. (1993). Psychiatric morbidity in older people with moderate and severe learning disability: II. The prevalence study. *British Journal of Psychiatry*, Vol. 163(4): 481-491.

Patti, P. et al. (2010). Placement, relocation and end of life issues in aging adults with and without Down's syndrome: A retrospective study. *Journal of Intellectual Disability Research*, Vol. 54 (6): 538-546.

Prasher, V. (2014). *Practical Dementia care for Adults with Down Syndrome or with Intellectual Disabilities*. New York: Nova Science Publishers.

Prasher, Vee (2004) / Larsen, F. K. & Kirkeveld, Ø. (2018). *Adaptiv demensscreening: Et spørreskjema for å oppdage demens ved Alzheimers sykdom hos personer med utviklingshemning*. Original tittel: *The Adaptive Behaviour Dementia Questionnaire (ABDQ)*, 2004. Oversat og bearbejdet til norsk af Frode K. Larsen og Øyvind Kirkeveld, 2018. Oslo: Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse.

Prasher, Vee (2004) / Larsen, F. K. & Kirkeveld, Ø. (2018). *Veileder og bakgrunn for screeningverktøyet Adaptiv demensscreening: Et spørreskjema for å oppdage demens ved Alzheimers sykdom hos personer med utviklingshemning*. Original tittel: *The Adaptive Behaviour Dementia Questionnaire (ABDQ)*, 2004. Oversat og bearbejdet til norsk af Frode K. Larsen og Øyvind Kirkeveld. Oslo: Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse.

Prasher, Vee et al. (2004). The Adaptive Behaviour Dementia Questionnaire (ABDQ): Screening questionnaire for dementia in Alzheimer's disease in adults with Down syndrome. *Research in Developmental Disabilities*, Vol. 25(4): 385-397.

Prasher, Vee et al. (2004)/ Karlsson, Barry (2011). *Screeninginstrument för upptäckt av demens vid Alzheimers sjukdom hos vuxna med Downs syndrom och annan utvecklingsstörning: The Adaptive Behaviour Dementia Questionnaire ABDQ-SV*. Original tittel: *The Adaptive Behaviour Dementia Questionnaire ABDQ-SV*, 2004. Oversat til svensk af Barry Karlsson, 2011.

Salem, Lise Cronberg & Jørgensen, Kasper (2014). Demens hos personer med Downs syndrom. *Ugeskrift for læger*, Vol. 176 (13): 1228-1232.

Salem, Lise Cronberg (2012). Demens hos mennesker med udviklingshæmning – en lægelig og pædagogisk udfordring. *Specialpædagogik*, Vol. 32(4): 41-44.

Salem, Lise Cronberg. (2014). Observation og udredning af demenssymptomer hos udviklingshæmmede patienter. *Omhu*, nr. 3: 14-17.

- Socialstyrelsen (2018, 26. oktober). *Pejlemærker i hjælpemiddelformidlingen*. Socialstyrelsen. Tilgængelig fra <https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/hjaelpemidler-og-velfaerdesteknologi/viden-og-metoder/pejlemaerker-i-hjaelpemiddelformidlingen>. [Lokaliseret 2014] .
- Strydom, A. et al. (2013). Incidence of dementia in older adults with intellectual disabilities. *Research In Developmental Disabilities*, Vol. 34(6): 1881-1885.
- Styrelsen for Social Service (2004). *Indretning af plejecentre – for svage ældre og mennesker med demens*. Odense: Styrelsen for Social Service (nu: Socialstyrelsen).
- Watchman, K. (2014). People with a learning disability and dementia: Reducing marginalisation. *Journal of Dementia Care*, Vol. 20(5): 34-39.
- Westerberg, Trude Helen (2013). *Eldre personer med utviklingshemning: En nasjonal kartlegging av botilbud og forekomsten av demens- og kreftsykdommer*. Tønsberg: Forlaget Aldring og helse.
- Westergård, Britt-Evy (2009). Personlige livsfortellinger i tjenester til eldre med utviklingshemning. I: Larsen, Frode Kibsgaard & Wigaard, Elisabeth (red.), *Utviklingshemning og aldring: En lærebok*. Tønsberg: Forlaget Aldring og Helse.
- Wigaard, E. (2012). Demens. I: Bakken, T. L. & Olsen, M. Egelund (red.), *Psykisk lidelse hos voksne personer med utviklingshemning: Forståelse og behandling* (s. 190-204). Oslo: Universitetsforlaget.
- Wigaard, Elisabeth (2009). Demens hos personer med utviklingshemning. I: Larsen, Frode Kibsgaard & Wigaard, Elisabeth (red.), *Utviklingshemning og aldring: En lærebok*. Tønsberg: Forlaget Aldring og helse.
- Wigaard, Elisabeth (2012). Demens. I: Bakken, Trine Lise & Olsen, Mette Egelund (red.), *Psykisk lidelse hos voksne personer med utviklingshemning: Forståelse og behandling* (s. 190-204). Oslo: Universitetsforlaget.
- Zigman, W.B. et al. (2004). Incidence and prevalence of dementia in elderly adults with mental retardation without Down syndrome. *American Journal of Mental Retardation*, Vol. 109(2): 126-141.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk